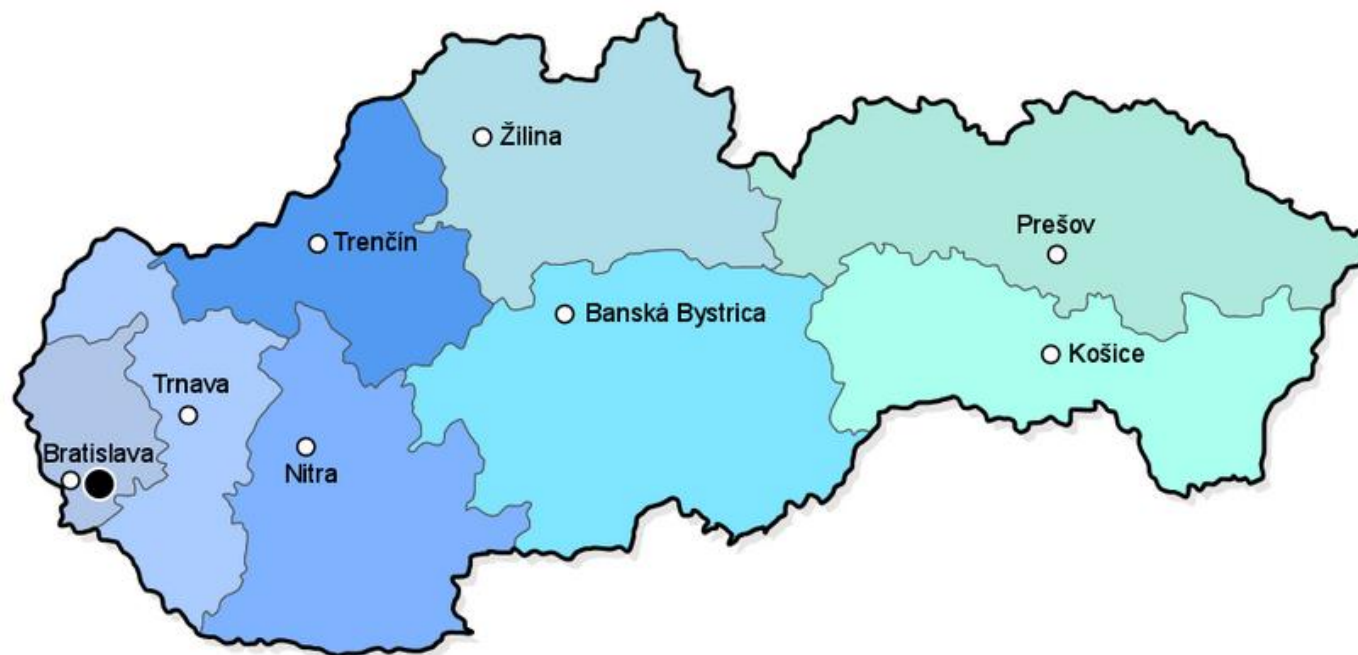

Štátna školská inšpekcia

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE V 21. STOROČÍ

Kľúčové kompetencie
žiakov SOŠ

ŽIACI, KTORÍ DNES ZAČÍNAJÚ VZDELÁVANIE BUDÚ NA TRHU PRÁCE PO ROKU 2030

- Potreby spoločnosti
- Trh práce
(žiadané profesie)
- Gramotnosť
- Kompetencie

SMEROVANIE SVETA

Čo vieme/nevieme

Odhaduje sa, že

- do roku 2030, jedna tretina pracovníkov bude zaradená do inej pracovnej kategórie, než v akej sú dnes
- 40 % súčasných povolání v blízkej budúcnosti nebude existovať
- 65% dnešných žiakov bude robiť prácu, ktorá ešte dnes neexistuje
- **automatizácia ovplyvní 1 z 5 budúcich zamestnaní**
- väčšina zručností, ktoré študenti budú potrebovať na získanie práce sú „mäkké zručnosti“

PRÍKLADY MÄKKÝCH ZRUČNOSTÍ 1

Plynulosť myšlienok

Schopnosť jedinca generovať množstvo nových myšlienok – základný kameň kreatívneho myslenia a riešenia problémových úloh

Aktívne učenie sa

Seba-riadené učenie – žiaci sa podieľajú na vzdelávacích činnostiach a premýšľajú o tom čo robia

Stratégie učenia sa

Generovanie vlastných myšlienok, pocitov, aktivít, činností, ktoré jednotlivec systematicky používa na dosiahnutie svojich cieľov

Originálnosť/tvorivosť

Schopnosť jedinca transformovať vedomosti tak, aby dokázal generovať nové myšlienky a koncepcie

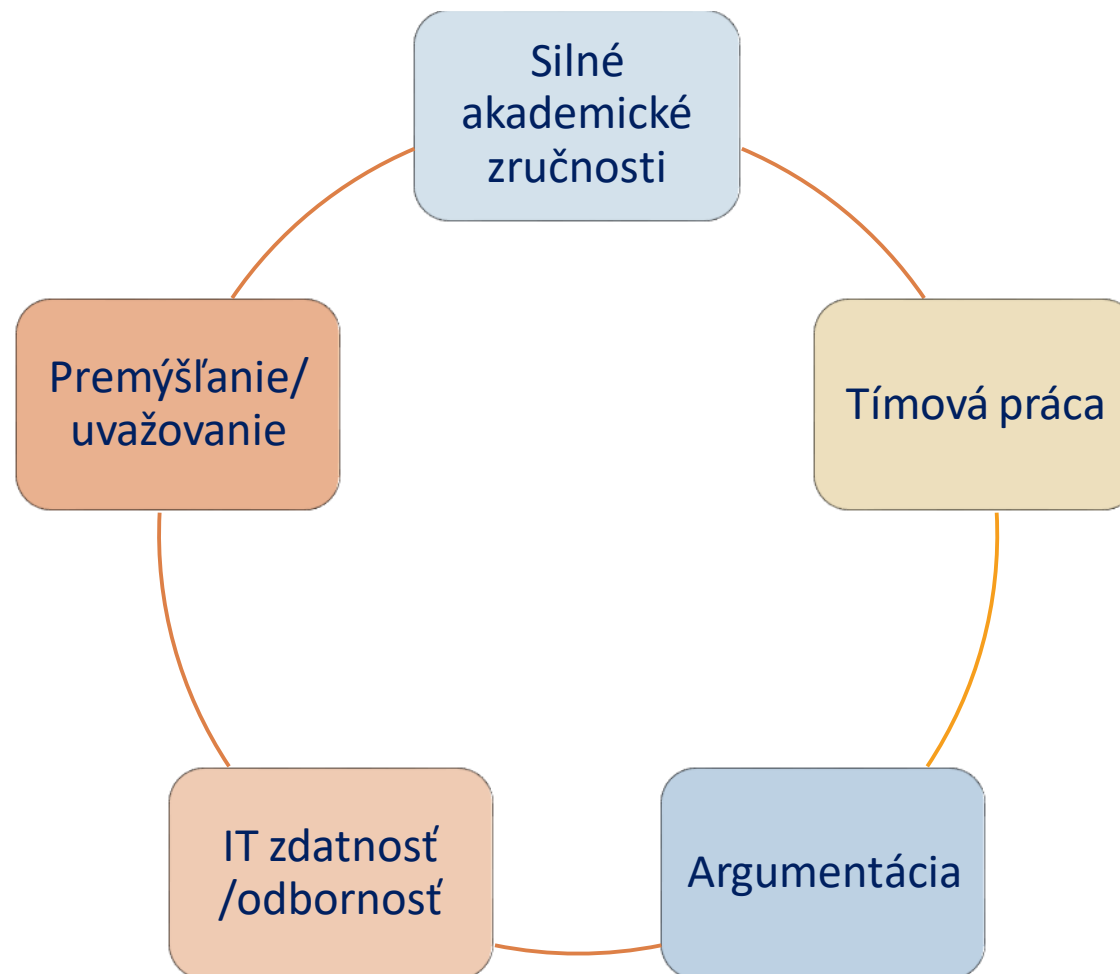
Koordinácia

Schopnosť jedinca organizovať svoju prácu (priority, pozornosť, spájanie aktivít, naliehavé veci, prekážky, atď.)

KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie pre 21. storočie podľa niektorých zdrojov ²

TRENDY 3

ZMENY V SPOLOČNOSTI

určujú kompetencie budúcich
absolventov vzdelávania

ZRUČNOSTI 21. STOROČIA PODĽA NIEKTORÝCH ZDROJOV ⁴

Základné gramotnosti

Aplikovanie zručností v
každodenných úlohách

Čítať a písať

Počítať

Prírodovedná (PG)

Informačné
technológie (IT)

Finančná (FG)

Kultúrna a občianska
(KaOG)

Kompetencie

Prístup ku komplexným
/zložitým výzvam

Kritické myslenie

Tvorivosť

Komunikácia

Spolupráca/tímová
práca

Charakter

Schopnosť prispôbiť sa
zmenám v prostredí

Zvedavosť

Iniciatíva

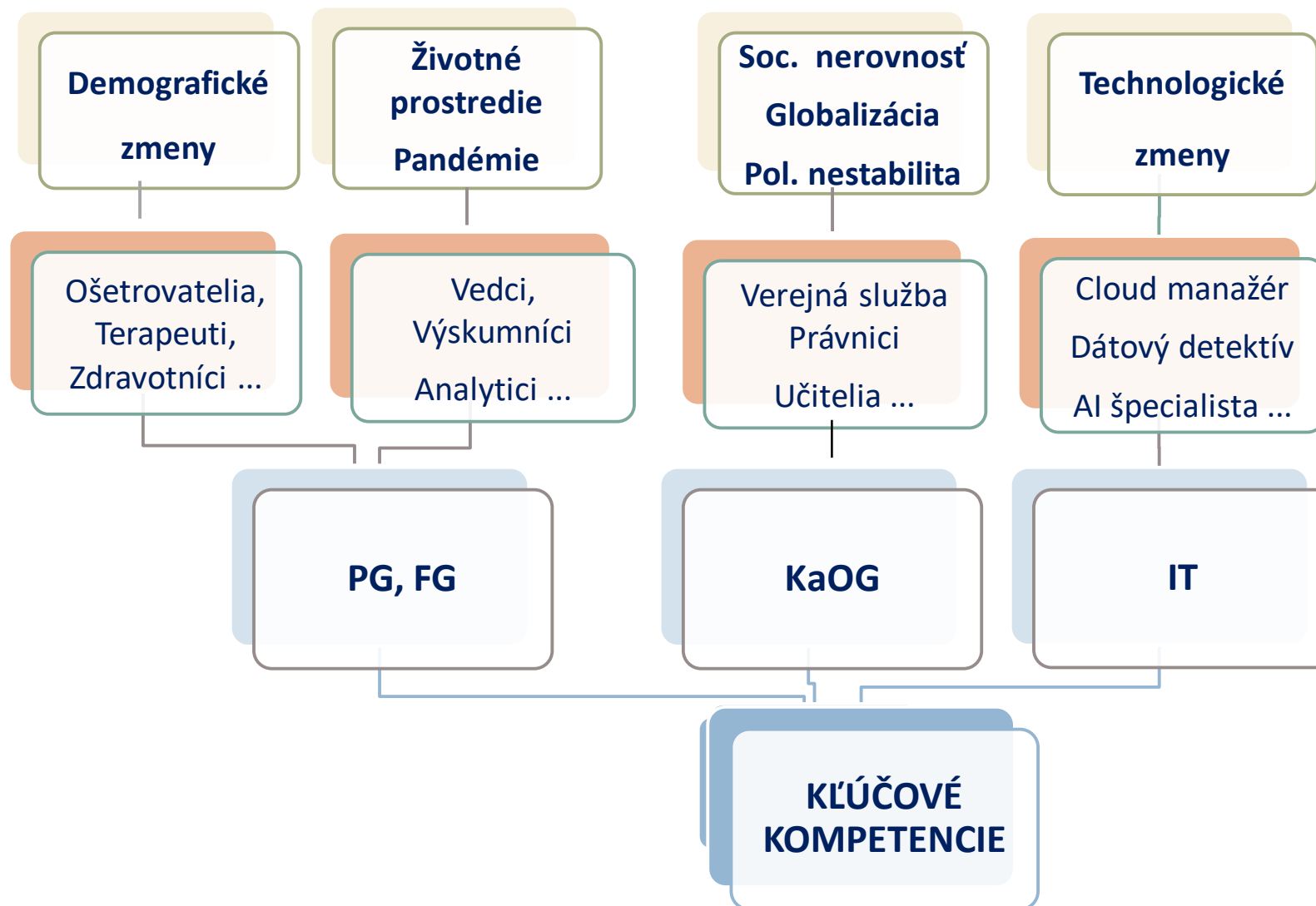
Vytrvalosť odhodlanie

Prispôsobivosť

Schopnosť viesť

Sociálne a kultúrne
povedomie

Potreby trhu práce/ žiadané profesie v budúcich dekádach

GRAMOTNOSTI

- Rozvoj jednotlivých gramotností je sledovaný meraniami na národnej aj medzinárodnej úrovni
- Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) kontroluje úroveň vzdelávania v rámci komplexných a tematických inšpekcií

MERANIA

Základné gramotnosti
(čitateľská, matematická)

- PISA - krajiny OECD, žiaci ZŠ, SŠ, cyklus (3 roky)
- PIRLS - IEA, žiaci ZŠ (4. ročník), cyklus (5 rokov)

Prírodovedná gramotnosť

- PISA - krajiny OECD, žiaci ZŠ, SŠ, cyklus (3 roky)
- TIMSS - žiaci ZŠ (4., 8. roč.), žiaci 8-roč. gymnázia (4. roč.)

IT gramotnosť

- ICILS - IEA, žiaci ZŠ (8. ročník), cyklus (5 rokov)
- IT FITNESS TEST - žiaci, učitelia, verejnosť, cyklus (ročne)

Finančná gramotnosť

- PISA 2012 - krajiny OECD, žiaci ZŠ, SŠ, cyklus (3 roky)

Kultúrna a občianska
gramotnosť

- ŠŠI - podľa plánu inšpekčnej činnosti (ZŠ, SŠ)
- ICCS - IEA, žiaci 8. ročníka ZŠ (alebo 4. ročníka 8-GYM)

KOMPETENCIE

- ŠŠI sleduje rozvoj kompetencií v rámci komplexnej inšpekcie - Stav a úroveň pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania.
- PISA zaradí **tvorivé myslenie** ako novú oblasť testovania v cykle 2021

STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY

Ako prví prichádzajú na trh práce absolventi SOŠ

Podiel nezamestnaných podľa dosiahnutého vzdelania v septembri 2019 ⁵

- s úplným stredným odborným vzdelaním (25,5 %)
- so základným vzdelaním (25,1 %)
- so stredným odborným vzdelaním (24,5 %)
- s vysokoškolským vzdelaním (13,6 %).

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-ND](#)

ROZVÍJANIE KOMPETENCIÍ V SOŠ

Seba-vzdelávanie

Spolupráca /Tímová práca

Kritické myslenie

Tvorivosť

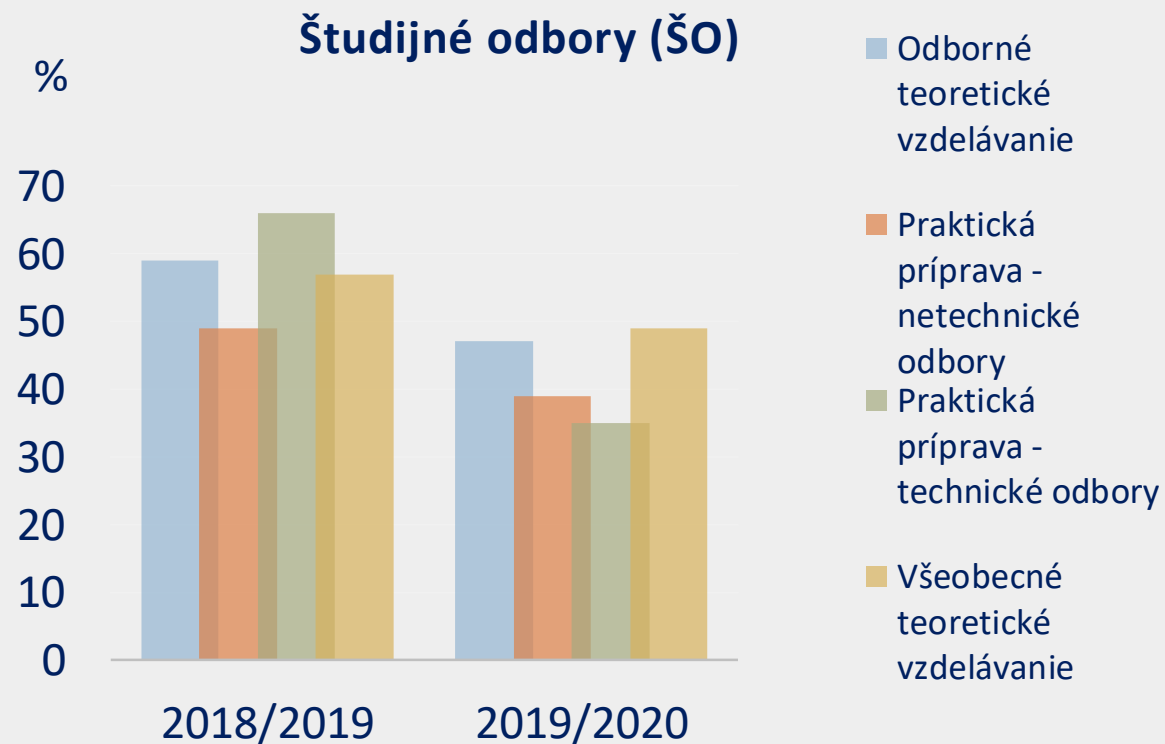
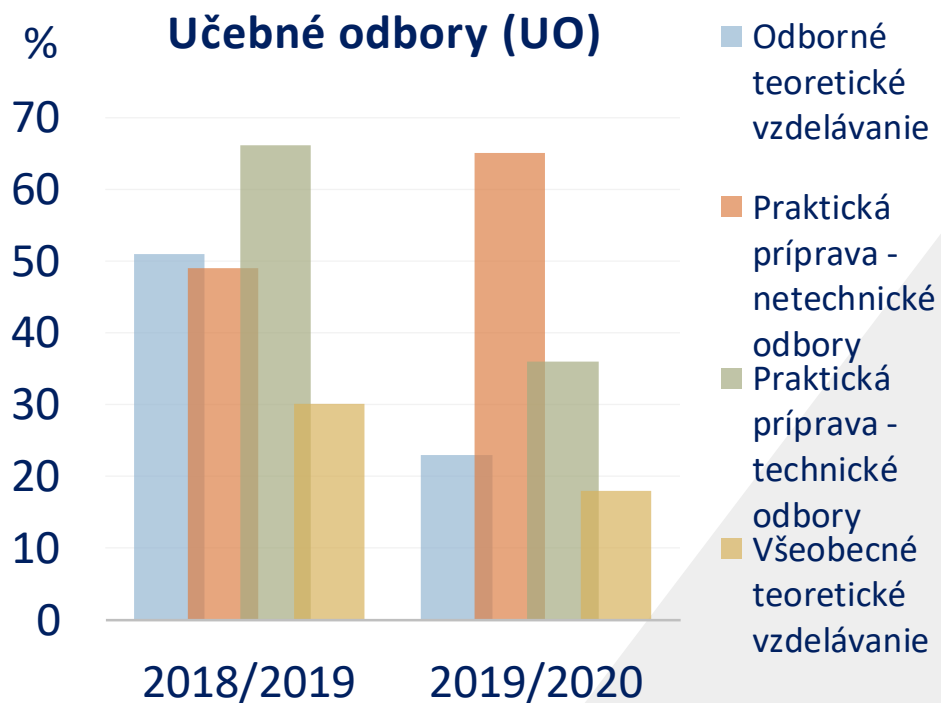
Zistenia ŠŠI z priamych pozorovaní
(hospitácií) v SOŠ

- *Správa o stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole v 2018/2019 v SR* ⁶
- *Správa o stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole v 2019/2020 v SR* ⁷

KOMPETENCIE K CELOŽIVOTNÉMU VZDELÁVANIU SA (SEBA-VZDELÁVANIE)

Úroveň kompetencií k **celoživotnému učeniu sa** v kontrolovaných predmetoch

- všeobecného a odborného teoretického vzdelávania
- praktickej prípravy

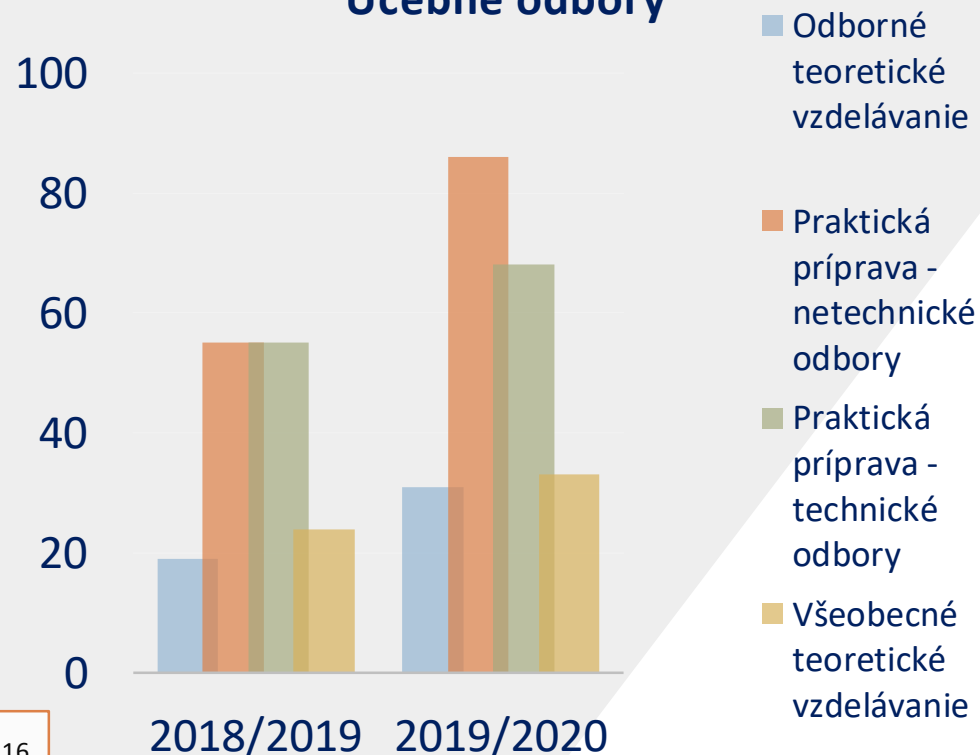

SOCIÁLNE KOMPETENCIE (SPOLUPRÁCA/TÍMOVÁ PRÁCA)

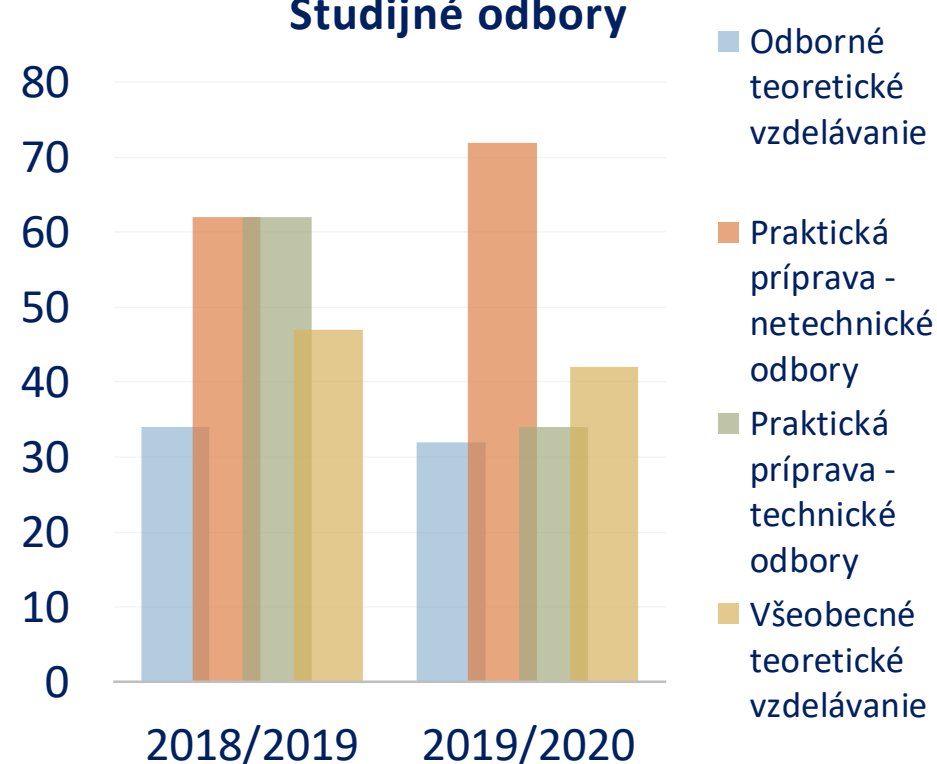
Úroveň **sociálnych kompetencií** v kontrolovaných predmetoch

- všeobecného a odborného teoretického vzdelávania
- praktickej prípravy

Učebné odbory

Študijné odbory

KRITICKÉ MYSLENIE

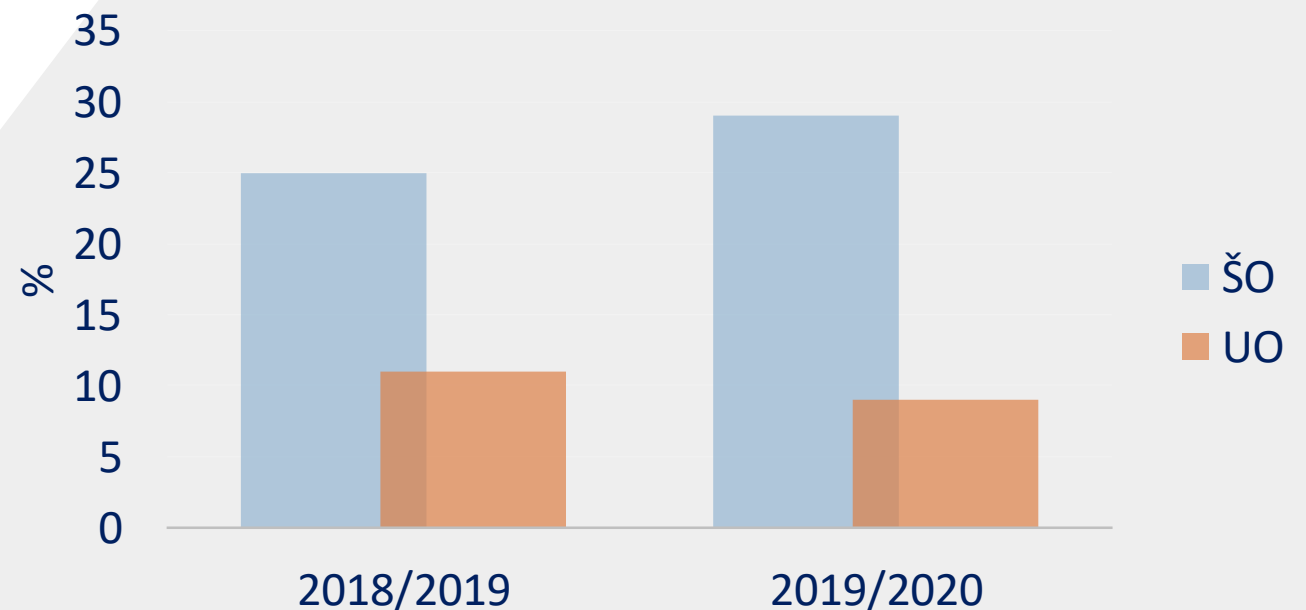
Riešenie úloh zameraných na rozvoj vyšších myšlienkových procesov

Miera rozvíjania poznávacích kompetencií na úrovni

hodnotenia v kontrolovaných predmetoch

- všeobecného a odborného teoretického vzdelávania

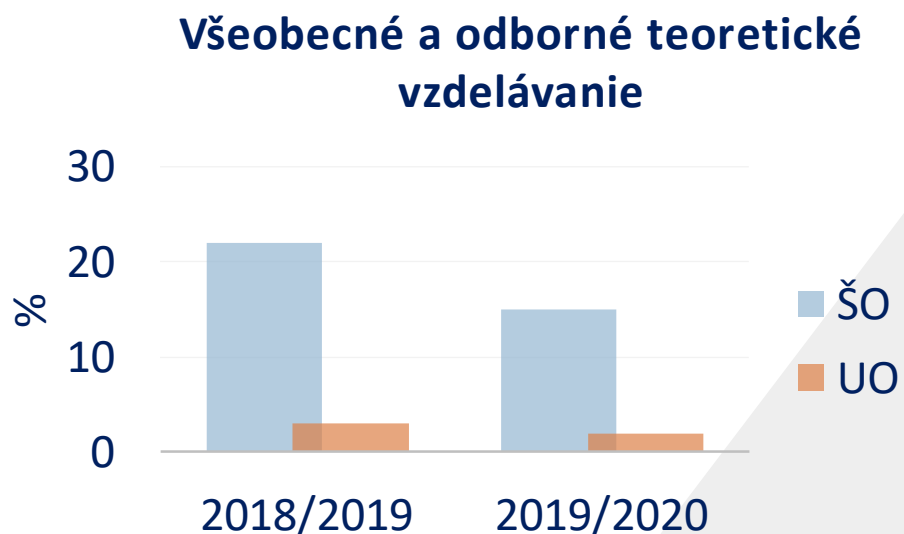
Všeobecné a odborné teoretické vzdelávanie

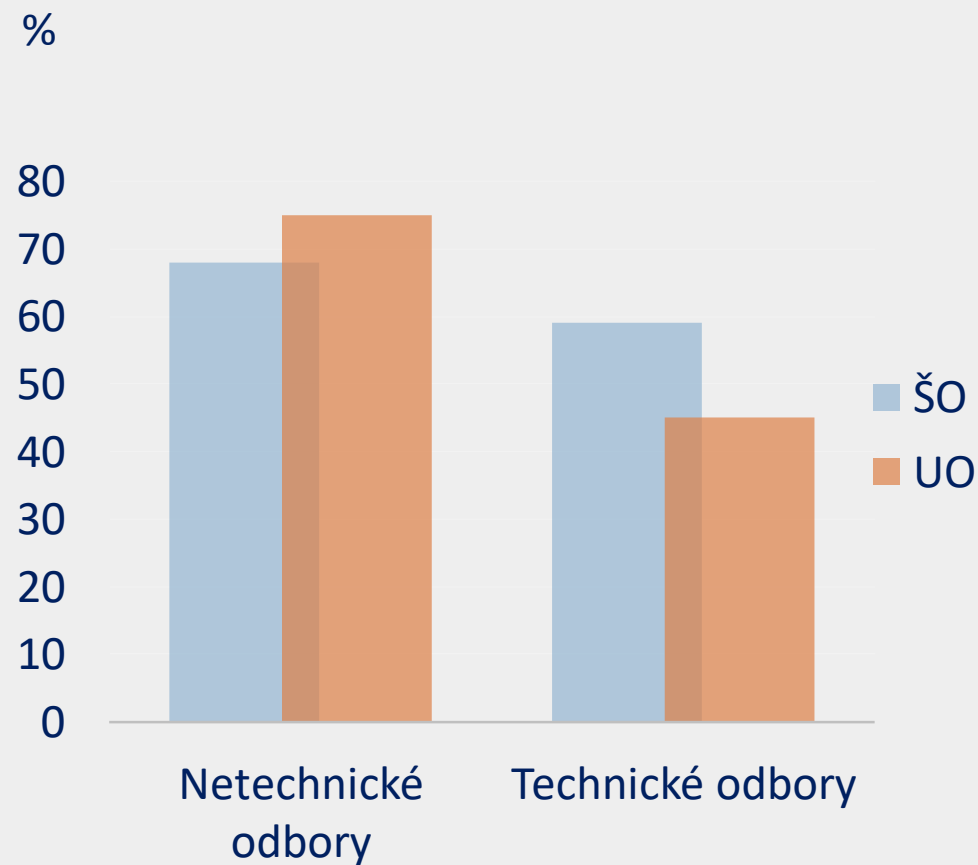
TVORIVOSŤ

Miera rozvíjania poznávacích kompetencií na úrovni **tvorivosti**

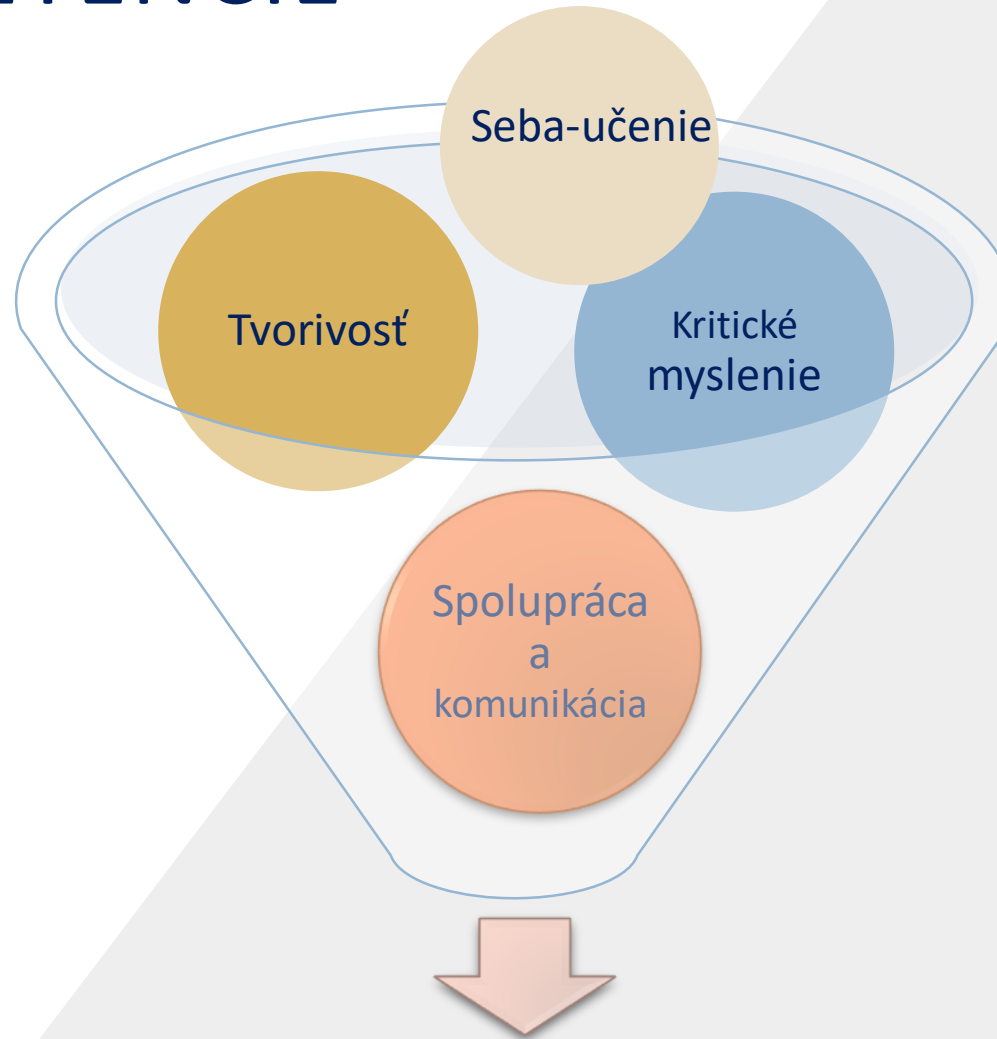
- v predmetoch všeobecného vzdelania
- v predmetoch praktickej prípravy

Praktická príprava
školský rok 2019/2020

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

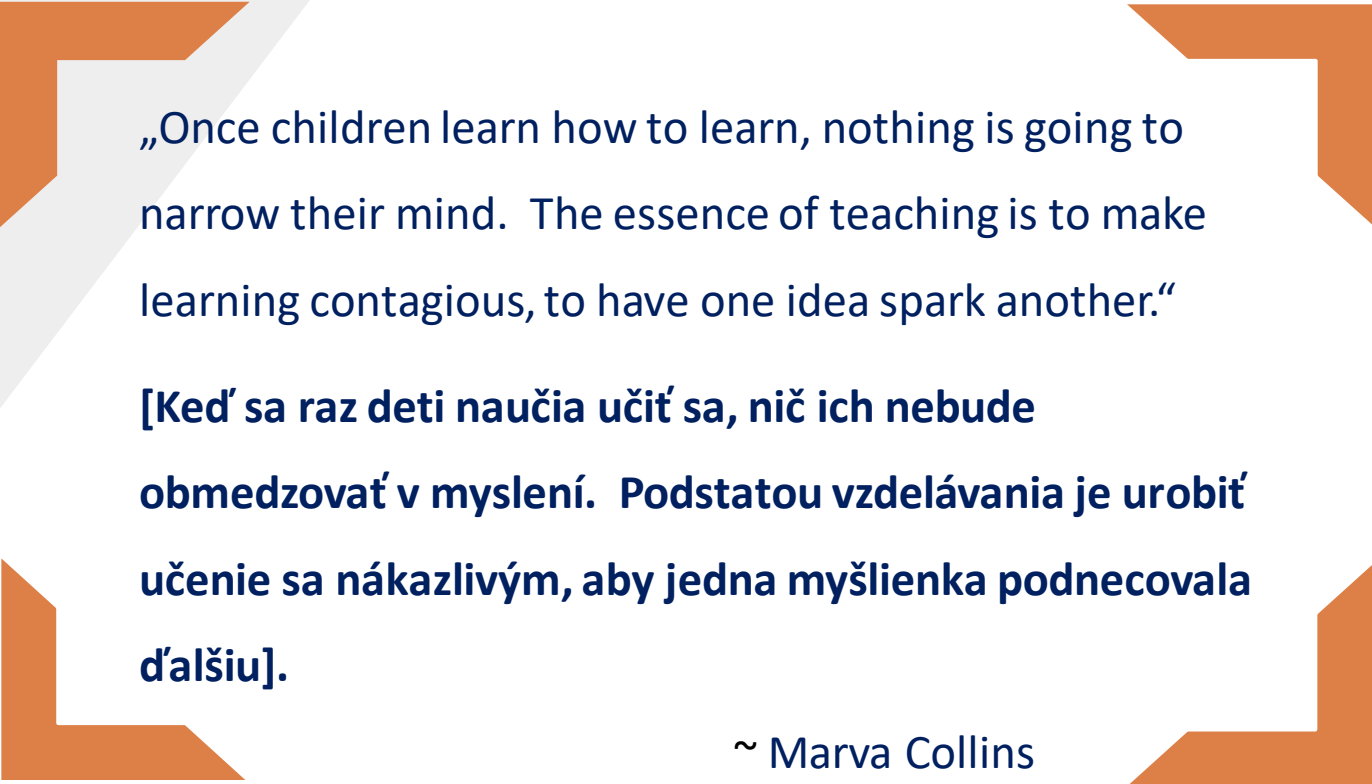
Flexibilný gramotný jedinec

SMEROVANIE VZDELÁVANIA

Celoživotné vzdelávanie

Vieme, že

- svet sa rýchlo mení, zručnosti a kompetencie, ktoré umožnia žiakom adaptovať sa na zmeny sú nutné
- digitálne zručnosti budú nevyhnutné pre väčšinu nových povolání - podľa zistení [ICILS 2018](#) nie každý digitálny „native“ (domorodec) je digitálny expert
- je potrebné podporovať vytváranie prostredia pre rozvíjanie **mäkkých zručností**
- vzdelávanie nekončí absolvovaním určitého stupňa vzdelávania
- „v 21. storočí nebudú negramotní tí, čo nebudú vedieť čítať a písať ale tí, ktorí sa nebudú vedieť učiť, zabudnúť naučené a znovu učiť nové.“ (myšlienka Alvina Tofflera)

[Keď sa raz deti naučia učiť sa, nič ich nebude obmedzovať v myslení. Podstatou vzdelávania je urobiť učenie sa nákazlivým, aby jedna myšlienka podnecovala ďalšiu].

21

ZDROJE

1. Fadzliaton Zainudin, 21st Century Education (online). Dostupné na: [21st Century Education \(slideshare.net\)](#)
2. 5 skills employers look for now and in 2030, (online) Pearson Australia Group Pty Ltd. Dostupné na: [Pearson Australia](#)
3. Pearson's predictions: the most sought-after jobs and skills of 2030 (online). Dostupné na: [Pearson's predictions: the most sought-after jobs and skills of 2030](#)
4. HENRICH, Ján. Evidovaná nezamestnanosť absolventov stredných škôl - sezóna 2019/2020 (analytická štúdia), Centrum vedecko-technických informácií SR Bratislava 2020. Dostupné na: [Nezamestnanost_A20_.pdf \(cvtisr.sk\)](#)
5. New Vision for Education Unlocking the Potential of Technology (online), WORLD ECONOMIC FORUM. Dostupné na: [NVE_ver21 \(weforum.org\)](#)
6. My Future Career Academy: Helping you navigate the future of work (online). Dostupné na: [My Future Career Academy | Career support for women](#)

ZDROJE

7. Štátna školská inšpekcia, BA. Správa o stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole v školskom roku 2018/2019 v SR. Dostupné na: [Správy z inšpekcií – Štátna školská inšpekcia \(ssi.sk\)](https://www.ssi.sk/)
8. Štátna školská inšpekcia, BA. Správa o stave a úrovni pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole v školskom roku 2019/2020 v SR. Dostupné na: [Správy z inšpekcií – Štátna školská inšpekcia \(ssi.sk\)](https://www.ssi.sk/)
9. Results of the International Computer and Information Literacy Study (ICILS) 2018. Copyright © 2009 International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). Dostupné na: [ICILS 2018 Results Infographic Presentation | IEA](https://www.iea-icils.org/2018/06/20/ICILS-2018-Results-Infographic-Presentation/)

Obrázky:

10. [Ask a Tech Teacher | What tech ed can I help you with?](#)
11. [Teaching Workshop breaks new ground in design technology | Pursuit by The University of Melbourne \(unimelb.edu.au\)](#)
12. [Mind PNG Clipart | PNG All](#)